

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

18.12.2012 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Стандарт](#)

✓ **Фондовете са шанс за високи пенсии**

http://www.standartnews.com/interviews/fondovete_sa_shans_za_visoki_pensii-171767.html

Наваксаха ли пенсионните фондове спада в доходността заради кризата и какво трябва да се направи, за да заработи още по-добре системата, попитахме председателя на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване Никола Абаджиев.

- Г-н Абаджиев, вече няколко години кризата влияе върху дейността на пенсионните фондове. Как работят те у нас?

- За съжаление кризата продължава. През 2008 г., когато беше пикът ѝ, стойността на активите на пенсионните фондове спадна с около 25%. Но през 2009 г. те съумяха да възстановят този спад и започнаха да дават отново положителна доходност. Положителните резултати продължават. За последния отчетен период от септември 2010 г. до септември 2012 г. доходността е средно над 3% на година. Още по-радващо е, че за деветте месеца на т.г. средната доходност е над 6%, а за някои фондове е над 9%.

- На какво се дължат тези добри резултати?

- На бързата и адекватна реакция спрямо ситуацията на капиталовите пазари. В период на криза това се изразява в преминаване към по-сигурни инвестиции. От друга страна, дружествата, дори и в най-тежките моменти на 2008 г., не намалиха своята инвестиционна активност и успяха да инвестират в някои подценени инструменти, от които по-късно успяха да извлекат положителни резултати. На резултатите от инвестициите на пенсионните фондове трябва да се гледа по-дългосрочно. В този план показателно е, че за целия период на дейност на задължителните пенсионни фондове - универсалните и професионалните, от 2002 г. насам средната постигната доходност е над 5% на година. И то въпреки спада от 25% през 2008 г. За тези 10 г. имаме само една с отрицателна доходност. Кризата изигра и положителна роля, защото мениджмънтът на пенсионните фондове се научи да управлява в тежки условия. Този опит ще бъде полезен и в бъдеще, защото никой не може да гарантира, че подобни кризи няма да се появят отново.

- В какво инвестират сега фондовете?

- Преди кризата бяхме достигнали до 25% инвестиции в акции и дялове, които са по-рискови инструменти. След това този дял падна до 14-15% и основната част от вложенията се пренасочиха към дългови ценни книжа и корпоративни облигации, където има фиксирана доходност. Данните за деветмесечието на т.г. показват, че в дългови ценни книжа дружествата са насочили около 38% от инвестициите си, в корпоративни облигации - над 21%, докато в акции, права и дялове процентът е малко над 18.

- Точно преди кризата България беше на крачка да въведе мултифондовете в допълнителното пенсионно осигуряване. Как се развива тази идея?

- Всички експерти на дружествата, включително и Комисията за финансов надзор, са категорични, че мултифондовете, т.е. различните видове инвестиционни портфейли, трябва да бъдат въведени. Сега отново сме в предстартова позиция, но не е ясно откога ще стартират мултифондовете. А това е една категорична необходимост за по-нататъшното развитие на капиталовите пенсионни фондове. От една страна, мултифондовете ще доведат до по-голяма сигурност за парите на хората. Това е особено важно за тези, на които скоро им предстои пенсиониране, защото техните средства ще се инвестират по консервативен начин и парите им няма да бъдат поставяни под риск. По-висок рисков профил ще бъде предпочитан от по-младите за по-висока доходност, а при неудачи те ще имат време да ги преодолееят.

- Преди време синдикатите се обявиха за национализацията на универсалните пенсионни фондове и прехвърлянето на натрупаните средства в тях към НОИ. Как ще коментирате това днес?

- Това беше предложение на лидерите на КТ "Подкрепа". КНСБ категорично не подкрепи тази идея, както и някои работодателски организации. Бяха изказани откровени неистини. Например, че не се знае къде отиват средствата на осигурените. Много добре се знае, че тези средства отиват в индивидуалните сметки на осигурените. Всеки с минимална компютърна грамотност може да влезе в сайта на всяко дружество, а най-добре в сайта на КФН, и да види къде и как се инвестират средствата на осигурените не само в момента, но и през изминалите 10 г. Всяко физическо лице във всеки един момент може да поиска от съответното дружество информация за състоянието на своята сметка. Трети пример - че тристълбовият модел и капиталовите пенсионни фондове са се провалили. И това не отговаря на истината. Достатъчно е да се прочетат докладите на ОИСР, Зелената и Бялата книга на ЕС, които показват тенденциите за прилагането и развитието на капиталовите пенсионни фондове, тъй като държавните пенсионни системи никъде не могат сами да се справят. В тези доклади е посочено, че там, където има капиталови пенсионни фондове, те носят около и над 50% от доходите след пенсиониране. У нас голямата цел е пенсията да достигне 75% от доходите, докато хората са работили и тя не може да бъде постигната без допълнителното осигуряване. Не бива да се противопоставят изкуствено трите стълба. Странно е, че тези атаки срещу пенсионния модел дойдоха в момент, когато още не бе изсъхнало мастилото на решението на Конституционния съд, който забрани национализирането на средствата в професионалните пенсионни фондове. По партидите на осигурените над 4 млн. лица има над 5 млрд. лв., които са тяхна собственост и те рано или

късно ще ги получат като пенсионни доходи. Ако тези средства се отнемат и се вкарат в НОИ, те ще бъдат загубени за осигурените лица безвъзвратно, и то малко преди да започнем да берем плодовете от универсалните пенсионни фондове. През 2018 г. започват да се получават първите допълнителни пенсии от универсалния фонд, а масово това ще стане към 2023 г.

- Ще могат ли универсалните фондове да осигурят 20% от пенсията след 2018 г.?

- Няма как да стане веднага, това ще се постигне постепенно. Според прогнозните разчети при сегашната вноска от 5% това може да се очаква около 2034 г. През 2017 г. по закон вноската за универсалните фондове трябва да стане 7% и тогава този срок да бъде съкратен, особено ако има добър икономически растеж, повишение на заплатите на работещите, ако ситуацията на капиталовите пазари е по-благоприятна, и т.н.

- Ще настояват ли за промени и в доброволното пенсионно осигуряване?

- Големият потенциал на допълнителното пенсионно осигуряване се крие в доброволните фондове. Сега в задължителните се осигуряват около 3 млн. лица, докато в доброволните - 600 хил. Виждате колко е отворена ножицата и целта трябва да бъде нейното постепенно затваряне. Но това зависи не само от желанието на хората, а и от доходите им. Също и от това доколко държавата може да стимулира хората да отделят средства за своите бъдещи пенсионни доходи. Сега стимулът е вноски до 10% от заплатата да не се облагат. Смятаме, че той трябва да бъде увеличен на до 15-20%. Държавата трябва да оцени по-задълбочено ползата от това, защото хората ще влягат собствени средства в пенсионната система, а това ще намали натиска върху държавния пенсионен фонд.

- А какво ще се случи през 2015 г., когато категорийните работници започнат да получават допълнителната си пенсия от професионалните фондове?

- И тук проблемите се преиначават. За професионалните фондове от втория стълб няма проблем да започнат да изплащат пенсиите, които са натрупани в партидите на категорийните работници. Общественото мнение се манипулира, че пенсионните фондове не могат да плащат. Това не е вярно. Проблемът е, че тези, които ще се пенсионират през 2015 г., имат категориен стаж отпреди да се създадат професионалните фондове (през 2000 г.), т.е. те имат натрупани пенсионни права в държавната система. В този период всички осигурителни вноски за първа и втора категория труд са постъпвали там. От това произтича задължението на НОИ да осигури реализацията на тези права. Сега не е ясно след 2015 г., когато професионалните фондове започнат да плащат допълнителната пенсия от партидата на пенсионираните, кой ще плаща другата част.

- Какви други законови промени трябва да се направят, за да може да започнат пенсионните плащания от задължителните фондове?

- В Кодекса за социално осигуряване все още не е разписан и регламентиран в достатъчна степен механизмът на пенсионните плащания от частните фондове. Предстоят дискусии и конкретна подготовка на законовата уредба, в които асоциацията има готовност и нагласа да участва най-активно.

✓ Бизнесът: Кабинетът не се справя с кризата

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-12-18&article=435101>

Почти 80% от бизнеса определят действията на правителството през 2012 г. за преодоляване на негативните ефекти от икономическата криза като "по-скоро неуспешни". Това показват резултатите от традиционната годишна анкета на БСК сред членовете на камарата. Проучването е проведено сред 500 мениджъри и собственици на компании в периода 1-10 декември. 12% от анкетирания се затрудняват да преценят резултатите от работата на кабинета, а едва 9% дават положителна оценка за антикризисната политика на правителството.

Почти половината (46%) от фирмите в България твърдят, че икономическото им състояние се е влошило през изтичащата година, 33% са успели да запазят показателите от предходната година, а 16% отчитат подобрене на показателите. Най-негативно кризата се е отразила на продажбите (61% от фирмите отчитат спад), следвани от инвестициите (51%), обемите на производството (49%) и работните места (47%), сочи анкетата.

Според 75% от представителите на бизнеса икономическата среда в България се е влошила през 2012 г., за 21% е останала без промяна, а едва 2% са на мнение, че има подобрене. Почти половината анкетирани остават крайни песимисти за развитието на икономическите процеси през 2013 г. и предвиждат задълбочаване на кризата. Една трета от запитаните не очакват промяна, а 16% се надяват на успокояване на тенденциите. Данните обаче са обнадеждаващи спрямо 2011 г., когато 71% смятаха, че кризата ще се задълбочи.

[Вестник Сега](#)

✓ НАП привиква фирми и граждани заради проблеми около старите дългове

<http://www.segabg.com/article.php?id=629452>

Национална агенция по приходите е започнала да привиква фирми и самоосигуряващи се лица заради натрупани стари дългове и въвеждането на нови правила за покриването им от 1 януари. След Нова година с тръгването на единната сметка данъчните ще имат право да пренасочват новопостъпили плащания за данъци и осигуровки към по-стари по дата задължения. Това може да създаде сериозни проблеми около плащането и възстановяването на ДДС и хаос в приходите на здравната каса и НОИ, защото пари за осигуровки ще могат да се прехвърлят за неплатени стари данъци.

230 000 разяснителни писма около новия ред е изпратила данъчната администрация до момента. Подробна информация е изпратена до всички регистрирани по ДДС фирми заради опасността от възникване на проблеми с платено ДДС, пренасочено от данъчните за покриване на други по-стари задължения. Така може да бъде възпрепятствано и възстановяването на ДДС на крайния купувач. Писма са изпратени и до част от самоосигуряващите се

лица заради погрешно попълвани платежни нареждания. Голяма част от тях продължават да превеждат публичните си задължения по БУЛСТАТ, вместо по ЕГН.

Наред с разясняването на новите правила в малкото работни дни НАП трябва да изчисти и съществуващи технически грешки в регистрите на задълженията. Както "Сега" писа, заради объркани кодове при превеждането на сумите регистрите на НАП отчитат някои задължения, които са били платени, като непреведени. Приходната агенция вече привика в офисите си 5000 компании с открити най-сериозни разминавания. За да се избегнат такива проблеми, от НАП призоваха гражданите да се възползват от услугата за електронна проверка на задълженията, предоставяна срещу ПИК или електронен подпис на портала на данъчните за електронни услуги <https://inetdec.nra.bg>. Въпреки техническите трудности и сериозния залог Народното събрание не предвиди преходен срок при приемането на новите текстове и така данъчни и фирми ще трябва да изчистват проблемите в дните около празниците.

Междувременно "Синята коалиция" в парламента вече започна да събира подписка за сезирането на Конституционния съд за противоконституционност на новите текстове, като искането вече е подкрепено и от депутати от други опозиционни групи. "Рискът, особено за евентуални проблеми с ДДС, е голям. Оптимисти сме, че ще съберем нужните 48 подписа за сезирането на съда, но няма яснота кога ще има действащ Конституционен съд", коментира депутатът Мартин Димитров.

ОБЛЕКЧЕНИЯ

Нови облекчения за фирмите при плащане на ДДС въвежда Европейската комисия от 1 януари 2013 г. С промени в директивата за фактуриране на ДДС електронните фактури ще бъдат приравнени с фактурите на хартиен носител. Очакваният ефект е тази мярка да спести на бизнеса до 18 млрд. евро административни разходи. Допълнителни облекчения са предвидени и за малките фирми с оборот под 2 млн. евро на година. Занапред те ще могат да превеждат дължимото ДДС след достигането на стоката и услугата до крайния купувач.

Вестник Монитор

✓ Плащаме данъци онлайн от 1 януари

<http://www.monitor.bg/article?id=366506>

До края на годината ще бъде готов виртуалният ПОС терминал в сайта на Столична община www.sofia.bg. През нещо ще се плащат всички местни данъци и такси. Това заяви вчера зам.-кметът Дончо Барбалов. През април ще бъдат обединени всички бази данни на районните администрации в столицата и по този начин няма да има значение къде софиянци си плащат задълженията. Това каза вчера зам.-кметът по финанси и бюджет Дончо Барбалов. В момента налозите се плащат само по адресна регистрация. Още от понеделник ще бъдат обединени базите данни на първите четири района - „Връбница“, „Надежда“, „Банкя“ и „Панчарево“.

През изминаващата година са изпратени 8854 покани за доброволно плащане на дългове. През следващата седмица ще бъде проведена среща с камерата на нотариусите, на която ще бъде обсъдена идеята за по-голям контрол върху покупко-продажбата на имоти.

„Засекли сме около 40 случая, в които е направена продажба, а не са платени местните данъци и такси“, обясни Барбалов. Освен това е хванат и търговец на коли, който е забравил да декларира 100 автомобила.

В момента тече реформа и в Центъра за градска мобилност и се въвежда балансирано финансиране. „Премахват се дублиращи звена. Надявам се те да повишат своите приходи“, заяви зам.-кметът.